

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse: ”Industripolitik: En styrket konkurrenceevne” (KOM(2011) 642)

1. Resumé

Kommissionen fremsendte den 14. oktober 2011 meddelelsen ”Industripolitik: En styrket konkurrenceevne” (KOM(2011)642).

Meddelelsen er et nyt årligt initiativ fra Kommissionen, som specifikt undersøger EU’s konkurrenceevne på grundlag af meddelelserne ”Den europæiske konkurrenceberetning 2011” (SEK(2011)1187) og ”Medlemsstaternes konkurrenceevne og konkurrencepolitikker” (SEK(2011)1188), og giver anbefalinger til, hvordan EU’s konkurrenceevne kan styrkes.

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har ved (KOM(2011)642) af 14. oktober 2011 fremsendt meddelelsen ”Industripolitik: En styrket konkurrenceevne”.

Meddelelsen ser med udgangspunkt i meddelelserne ”Den europæiske konkurrenceberetning 2011” (SEK(2011)1187) og ”Medlemsstaternes konkurrenceevne og konkurrencepolitikker” (SEK(2011)1188) nærmere på EU’s konkurrenceevne, og giver anbefalinger til, hvordan konkurrenceevnen kan styrkes.

3. Formål og indhold

Meddelelsen har til formål at evaluere EU’s konkurrenceevne og give anbefalinger til, hvordan konkurrenceevnen fremadrettet kan styrkes.

Kommissionen fremhæver i meddelelsen i særdeleshed følgende:

- Produktiviteten ligger over EU-gennemsnittet i Irland, Nederlandene, Østrig, Finland, Belgien, Luxembourg og Sverige, mens den er under

gennemsnittet i Slovakiet, Polen, Slovenien, Cypern, Ungarn, Tjekkiet, Portugal, Estland, Litauen, Rumænien, Letland og Bulgarien.

- Europæiske virksomheder klarer sig dårligere med hensyn til anvendelse af markedsføring af forskning og innovation end USA og Japan. Innovative virksomheders andel af det samlede antal virksomheder er særligt høj i Luxembourg, Tyskland, Belgien og Portugal, men er lav i Ungarn, Polen, Letland og Litauen.
- Industrien er i stigende grad tæt forbundet med servicesektoren: Især videnbaserede erhvervstjenester bruges mere og mere som direkte og indirekte input af industrien. De udgør op til 9 % af eksporten for EU-12 og 18 % for EU-15.
- Der bruges flere og flere genbrugsmaterialer og innovative erstatningsmaterialer, men adgangen til billige råstoffer - udover energi - er afgørende for konkurrenceevnen i en række råstofintensive fremstillingsindustrier i EU.
- For så vidt angår industriel effektivitet går EU i mange tilfælde forrest og ligger generelt foran USA, mens afstanden op til Japan mindskes. Der er dog betydelige forskelle mellem resultaterne i forskellige medlemsstater og sektorer i EU.
- Virksomheder er generelt pålagt lettere byrder i lande som Luxembourg, Finland, Estland, Cypern, Danmark og Sverige, mens virksomhederne især beklager sig i Belgien, Portugal, Grækenland, Ungarn og Italien.

Meddelelsen vurderer, at konkurrenceevnen kan styrkes ved:

- at fremme strukturelle ændringer i økonomien med henblik på at bevæge sig i retning af mere innoverende, videnbaserede sektorer med en højere produktivitetsvækst, som er mindre hårdt ramt af global konkurrence, som fx. økoindustrier, og sektorer som producerer elektrisk og optisk udstyr).

- at samle de sparsomme ressourcer, mindske fragmenteringen af innovationsfremmende systemer og øge markedets fokus på forskningsprojekter. Markederne for de vigtigste støtteteknologier (f.eks. nanoteknologi, avancerede materialer og industriel bioteknologi) fx ventes at vokse med op til 50 % frem til 2015 og skabe tusindvis af nye job med høj værditilvækst.
- at fremme bæredygtighed og ressourceeffektivitet, især ved at styrke innovation og brug af renere teknologier, ved at sikre rimelig adgang og uforstyrret prisfastsættelse for råvarer og energi og ved at forbedre og sammenkoble energidistributionsnettene.
- at forbedre erhvervsklimaet, især ved at nedbringe virksomhedernes administrative byrde og styrke konkurrencen blandt leverandører af tjenesteydelser, der anvender infrastrukturer inden for områder som bredbånd, energi og transport.
- at udnytte det indre marked, ved at støtte innovative tjenesteydelser og gennemføre lovgivningen om det indre marked. Ved fuld implementering af især servicedirektivet kunne man, ifølge Kommissionen, få en økonomisk gevinst i hele EU på 140 mia. EURO (1 041 mia. kroner). Det svarer til et vækstpotentiale på 1,5 % af BNP.
- at støtte små og mellemstore virksomheder (SMV'er), især ved at lette adgangen til finansiering, fremme internationalisering og markedsadgang og sikre, at offentlige myndigheder nedbringer deres betalingstid.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

10. Høring

Meddelelsen har været i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål. I den forbindelse er der indkommet følgende bemærkninger:

Dansk Erhverv og DI hilser meddelelsen velkommen.

DI finder det desuden særdeles vigtigt, at Kommissionen har påtaget sig forpligtigelsen til at overvåge medlemsstaternes politikker med indflydelse på konkurrenceevnen. En tæt koordinering er nødvendigt for, at indsatsen for en styrket industriel base i Europa ikke udvandes.

DI noterer sig også med tilfredshed, at Kommissionen anerkender industrien som en afgørende drivkraft for vækst og jobs i samfundet. Industrien kan tilvejebringe teknologier og løsninger til håndtering af europæiske og globale samfundsmæssige udfordringer. Derfor skal industrien sættes i centrum, hvis Europa skal nå sine ambitiøse målsætninger for bæredygtig vækst og beskæftigelse, og fremadrettet holde trit med konkurrerende regioner i verden.

DI finder det essentielt, at der skabes bred konsensus på tværs af medlemsstaterne omkring nødvendigheden af at øge produktiviteten, styrke konkurrenceevnen, gøre op med det faldende arbejdsudbud og samtidig få sat aktivt ind mod at styrke uddannelsesniveaet, innovationen og til at få skabt en mere effektiv offentlig sektor.

DI hilser Kommissionens fokus på øget produktivitet og innovation velkommen. Begge dele er tvingende nødvendige, hvis europæisk erhvervsliv skal bevare sin konkurrenceevne fremover. Den politiske prioritering af budgettets sammensætning er i den forbindelse et centralt spørgsmål.

DI er enig i, at der er gevinster at hente for industriens ved at påbegynde en udvikling hen imod mere bæredygtighed og ressourceeffektivitet. Eksempelvis kan en øget indsats for energieffektivisering bidrage til, at CO2-målene nås mere omkostningseffektivt samtidig med, at forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen styrkes.

En energistrategi bør dog, ifølge DI, gennemføre en analyse af det nuværende afgifts- og tilskudsystem, herunder afdække konsekvenserne for virksomhederne ved stigende afgifter på fossile brændsler. Dette ud fra et hensyn om, at energiafgifterne skal bidrage til at fremme omstillingen til et samfund uafhængigt af fossile brændsler, men samtidig ikke svække europæiske virksomheders konkurrenceevne.

DI mener yderligere, at rammebetingelserne for udvikling og anvendelse af innovative teknologiske løsninger skal fremmes, bl.a. gennem en proaktiv og markedsskabende efterspørgsel fra den offentlige sektor.

Adgang til kapital er, ifølge DI, en af de væsentligste vækstbarrierer for de mindre og mellemstore virksomheder. Der er således behov for at forbedre virksomhedernes adgang til kapitalen, ligesom der er behov for at sikre en bred palet af kapitalformer. Her kan EU og EIB spille en væsentlig rolle i forhold til at (videre-)udvikle produkter, der kan fremme virksomheders adgang til finansiering. Især er mezzanin-kapital et interessant produkt for de mange mindre og mellemstore virksomheder.

DI tilslutter sig endvidere Kommissionens opfordring til reduktion af administrative byrder og minder regeringen om principperne om henholdsvis competitiveness proofing, ex-post evalueringer og "fitness checks" af eksisterende lovgivning.

Til sidst erklærer DI sig enig i anbefalingen vedrørende reglerne for generelle betalingsforsinkelser. I en periode, hvor mange private virksomheder oplever en stram likviditet, er det, ifølge DI, at de offentlige myndigheder betaler deres regninger til tiden og ikke er med til at forværre situationen i virksomhederne.

Håndværksrådet finder det vigtigt, at små og mellemstore virksomheder har optimale betingelser, hvad angår rammebetingelser som adgang til finansiering, da de er kilden til nye jobs i såvel Danmark som EU.

Ifølge Håndværksrådets undersøgelser angiver mange virksomheder, at de stadig oplever store problemer med at skaffe finansiering af såvel den daglige drift som nye investeringer.

Det er derfor, ifølge Håndværksrådet, afgørende at fremtidige initiativer til at skabe adgang til finansiering for SMV'er gøres let tilgængelige og at virksomhederne og deres rådgivere gøres opmærksomme på de muligheder, der eksisterer for at opnå finansiering via diverse vækstkautioner, eksportkreditter og lignende.

Derudover finder Håndværksrådet det af afgørende betydning, at det offentlige betaler sine regninger så hurtigt som muligt, så virksomhedernes kreditmuligheder ikke belastes mere end højst nødvendigt.

Håndværksrådet understreger yderligere, at innovation ikke kun foregår i højteknologiske vækstvirksomheder og på universiteterne, men at innovation i lige så høj grad foregår i de små og mellemstore virksomheders daglige kontakt med sine kunder. Det aspekt mener Håndværksrådet er overset i Kommissionens meddelelse.

Danske Maritime gør opmærksom på, at den interne konkurrence i EU er af ringe betydning for den maritime industri. Det globale marked er det eneste relevante.

Ifølge Danske Maritime ville det derfor, i stedet for kun at fokusere på små og mellemstore virksomheder, være fordelagtigt at fokusere på større virksomheder, der ofte har lettere ved at konkurrere internationalt.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der generelt vil være opbakning til meddelelsen fra de øvrige EU medlemsstater.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været fremlagt for Folketingets Europaudvalg.